

L e m p ä ä l ä, P i r u n l i n n a

N. Cleve 1929

På Pirunlinna fornborgs N-sluttning, som ej är skyddad av någon vall till följd av bergets branta stup, är en grottartad formation i bergväggen, av befolkningen benämnd Pirunkirkko. Genom förklyftning har här bildats c. 5 m lång och 1 m. bred gång, vilken inne i berget utvidgar sig till ett större rum med c. 4 m: s yta. Gångens väggar utgöres av tvenne släta klippväggar, som sammanstöta i taket; ett vertikal-snitt av gången bleve sålunda i det närmaste triangulärt. Rummets "tak" är bildat av flere klippblock, vilka förefalla åtm. delvis vara inplacerade av människohand. I rummets östra vägg finnes ett "fönster" samt uppe i taket en större öppning, lik ett rökfång.

"Golvet" var tämligen jämnt till följd av ett rätt an-senligt humuslager. Några större stenar förekom likväl, av vilka en, den största, mitt i rummet säkerligen under senare tid nedfallit från taket. I gången var golvet betydligt ojämnare, beroende på humuslagrets växlande mäktighet.

I mitten av gången var jorden starkt tilltrampad och bestod av allehanda humusjords beståndsdelar; mull jämte något kol, löv, mossa, kvistar o.s.v. På sidorna voro lagren något tydligare: överst ren humusjord intill 5 cm; därefter kultur-jord, som djupare ned fick en rödaktig färg tills den för-byttes i rödaktig ren sand. Inga tydliga avlagringar; kultur-jorden övergick omärkligt i den orörda sandjorden. På några få ställen kunde måhända en undre gräns för kulturlagret iakttagas på c. 30 cm:s djup, under humuslagret.

Då den lösa jorden avlägsnats framkom ett virrvarr av stenar av olika storlek, speciellt rikligt i gången, ofta flere på varandra.

År 1926 (15/8) fann herr Werner Wütrich, bosatt i Kulju villasamhälle, ^{här} en pilspets av flinta från stenåldern. Följande år den 2/8 1927 fann herr Wütrich en annan dylik på samma ställe i grottan, ungefär vid övergången mellan gången och det inre rummet. Dessa fynd inkommo till Nationalmuseet 24/10 1928 och katalogiserades under N:o 8962:1-2.

Vid de undersökningar undert. på uppmaning av Arkeologiska kommissionen föranstaltade på platsen påträffades ytterligare sex pilspetsar av samma slag.

1. Pilspets funnen c. 30 cm under humuslagret, c. 5 cm ovan den här alldeles otydliga gränsen för ren sand. Sandens färg smutsröd.
2. Pilspets funnen nära intill föreg., men på andra sidan den likkistliknande stenen, på ungefär samma djup som föreg.
3. Pilspets funnen vid sällning av jord, som burits ut vid den första undersökningen på platsen i maj 1929, då tjällen ännu var i jorden. Fyndet kan härröra från "rummets" SO-hörn eller från ett litet område NO-om fyndplatsen för N:o 1.
4. Pilspets funnen vid sällning av jord N-om den likkistliknande stenen i gången.
5. Pilspets funnen i ett mellanrum mellan stenarna W- om "likkistan."
6. Pilspets, funnen på gränsen mellan mycket mörk jord och sand av smutsbrun färg på c. 30 cm:s djup under humuslagret.

I "rummet", i synnerhet i dess SW-hörn var humuslagret starkt kolhaltigt; på sistnämnda ställe till ett djup av 25 cm. Synbarligen har här under olika tider eld varit uppfört, likväl utan egentlig eldstad. I "rummet" saknades mindre stenar nästan fullständigt. I rummets O - hälft mötte under humuslagret rödfärgad sand intill 45 cm:s djup, där lerfärgat grus vidtog. Humuslagret c. 5 cm.

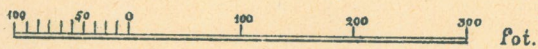
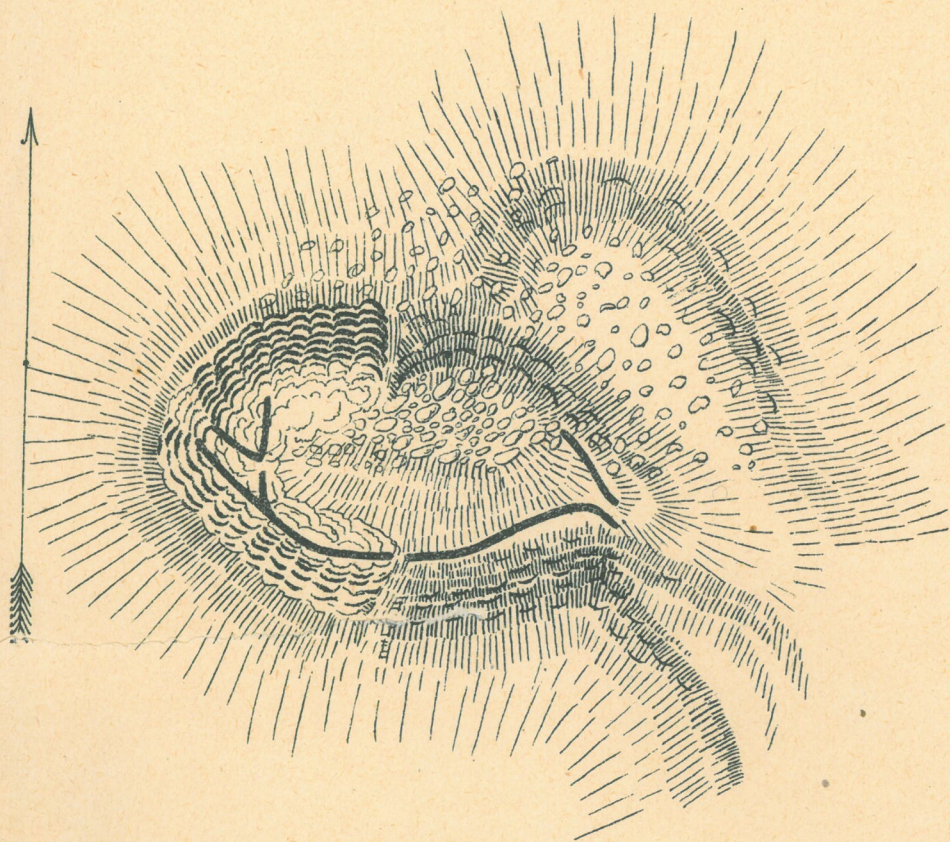
Genom undersökningen framgick det sålunda, att vi icke här ha att göra med boplatsfynd i egentlig mening, utan

om ett fynd av rent tillfällig karaktär.

Grottans höjd över det närbelägna träsket Linnajärvi
21, 39 m.

Vid granskning av den hos Hj.Appelgren i Suomen muinais-
linnat publicerade av I.J.Inberg uppgjorda kartan visade det
sig att i NÖ - delen av berget en tydlig, synnerligen väl
bevarad vall blivit bortlämnad. Denna befinner sig på den å
kartan synliga stora terrassen i NÖ. Se fot.

N. Cleve

Kuva 14. Pirunlinna, Lempäälä.
I. J. Inbergin tekemä.

Lempäälä

laku

Lempäälä, Pirunlinna.

58

⁷¹¹⁵
Lempäälä. Piruntinna. näköala
pohjoiseen.

⁷¹¹³
Lama pohjoisesta katsottuna.

⁷¹¹⁷ Lempäälä. Piruntinnan alemman varustuksen valli.

⁷¹¹⁶ Lama. Linnan portti.

7122
Lempäälä. Piruntinna.
Oikealta "Pirunkirkko"-nimii-
sen luolan suu.

7121
Sama. Leisova mies luolan
suun kohdalla.

Lempäälä. Piruntlinnan
"Pirunkirkko". Näköala
luolasta.

⁷¹¹⁸
Lama. Luolan varsinai-
nen "kirkkosali".

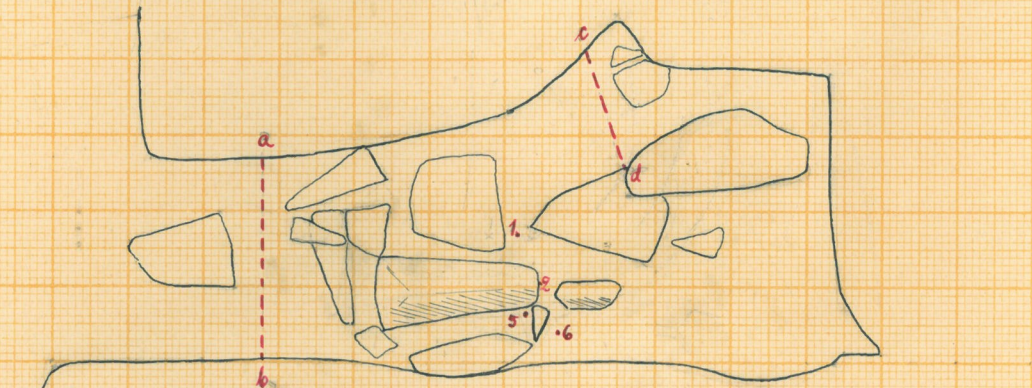
⁷¹²⁰
Lempäälä. Pivuntinna. "Räppä-
nä" uolan kaatossa.

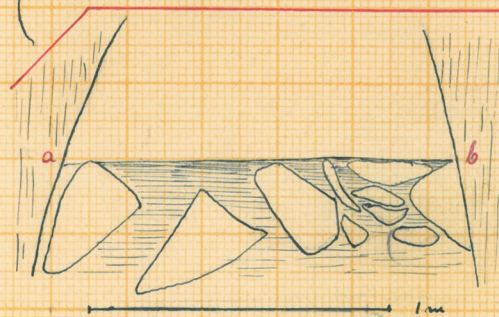
⁷¹¹⁹
Pama. "Lätiakivet" uolan käyvässä.

Lempäälä, Pirunlinna

M. Clavin 1929.

Läpileikkaus I

Läpileikkaus II

